

Ποιος θεωρείται εργοδότης/ αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο

Σύμφωνα με την περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία νομοθεσία, «**Εργοδότης**» είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συνδέεται με σχέση εργασίας (προφορική ή γραπτή συμφωνία) με τον εργαζόμενο. Εργοδότης όμως είναι και πρόσωπο που δεν έχει εργοδοτούμενους αλλά διεξάγει οικονομική δραστηριότητα ή διευθύνει επιχείρηση με σκοπό κερδοσκοπικό ή μη.

«**Αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο**» είναι πρόσωπο που εργάζεται για κέρδος ή αμοιβή αλλά δεν είναι εργοδοτούμενο πρόσωπο σε άλλο εργοδότη.

Πού εφαρμόζεται η νομοθεσία για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία

Η νομοθεσία εφαρμόζεται σε κάθε χώρο εργασίας καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση όπου διεξάγεται επιχείρηση ή δραστηριότητα.

Αυτό σημαίνει ότι η νομοθεσία εφαρμόζεται μεταξύ άλλων:

- Σε όλους τους χώρους εργασίας όπου εκτελούνται βιομηχανικές, γεωργικές, κατασκευαστικές και εμπορικές δραστηριότητες (εργοστάσια, γεωργικές ή κτηνοτροφικές μονάδες, οικοδομές, κατασκευαστικά έργα, γραφεία, καταστήματα, αποθήκες, τράπεζες, υπεραγορές, λατομεία κτλ).
- Σε χώρους όπου διεξάγονται διοικητικές, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές δραστηριότητες (δημαρχεία, αίθουσες εκδηλώσεων, σχολεία κ.ά.).
- Σε δημόσιους και ιδιωτικούς τομείς δραστηριοτήτων.
- Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση όπου διεξάγεται επιχείρηση ή άλλη δραστηριότητα για σκοπούς κέρδους.
- Σε εργασίες που εκτελούνται από ή εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Γενική αρχή της ευθύνης του εργοδότη/αυτοεργοδοτούμενου

Γενική ευθύνη του εργοδότη είναι η διασφάλιση της ασφάλειας, της υγείας και της ευημερίας των εργοδοτούμενων του ή του ιδίου (αν πρόκειται για αυτοεργοδοτούμενο) και η προστασία τρίτων προσώπων που μπορεί να επηρεαστούν από τις δραστηριότητες της επιχείρησής του.

Γενικές Υποχρεώσεις εργοδοτών / αυτοεργοδοτούμενων προσώπων

Οι υποχρεώσεις περιλαμβάνουν:

- Παροχή κατάλληλων υποστατικών, εγκαταστάσεων και εξοπλισμών εργασίας.

- Εφαρμογή ασφαλών συστημάτων και μεθόδων εργασίας.
- Διευθετήσεις για διασφάλιση της ασφάλειας και υγείας σε σχέση με τη χρήση, αποθήκευση και μεταφορά αντικειμένων και ουσιών.
- Παροχή πληροφοριών, ενημέρωσης, εκπαίδευσης, οδηγιών και επιτήρησης.
- Παροχή των κατάλληλων μέσων και μέτρων προστασίας.
- Διατήρηση των χώρων εργασίας, συμπεριλαμβανομένων και των χώρων προσπέλασης και εξόδου, σε ασφαλή κατάσταση και χωρίς κινδύνους για την υγεία.
- Διατήρηση κατάλληλων και επαρκών διευθετήσεων για την ευημερία των εργαζομένων.
- Δημιουργία της απαραίτητης οργάνωσης.
- Προσαρμογή των μέτρων προστασίας και πρόληψης ανάλογα με τις μεταβολές των περιστάσεων.
- Διαβούλευση με τους εκπροσώπους των εργαζομένων για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

Γενικές αρχές πρόληψης των κινδύνων

Ο εργοδότης/αυτοεργοδοτούμενος θα πρέπει να εφαρμόζει, μεταξύ άλλων, και τις ακόλουθες αρχές:

- Αποφυγή των κινδύνων.
- Εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν.
- Καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους.
- Προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο.
- Παρακολούθηση της εξέλιξης της τεχνολογίας.
- Προτεραιότητα στη λήψη ομαδικών μέτρων προστασίας έναντι των ατομικών.
- Παροχή κατάλληλων οδηγιών στα πρόσωπα στην εργασία.

Γραπτή εκτίμηση του κινδύνου

Κάθε εργοδότης ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο πρέπει να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία των εργοδοτούμενων ή του ιδίου, καθώς και άλλων επηρεαζόμενων προσώπων.

Εκτίμηση κινδύνων απαιτείται μεταξύ άλλων και για την:

- επιλογή εξοπλισμών εργασίας (που περιλαμβάνουν μηχανήματα και συσκευές),
- χρήση χημικών ουσιών ή παρασκευασμάτων,
- διαρρύθμιση/καταλληλότητα των χώρων εργασίας.

Η γραπτή εκτίμηση κινδύνου καθορίζει:

- τα πρόσωπα που εκτίθενται σε κίνδυνο,
- τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα,
- τα οργανωτικά μέτρα/εκπαίδευση, και
- τα υλικά/τον εξοπλισμό προστασίας.

Σύστημα διαχείρισης των κινδύνων

Κάθε εργοδότης ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο πρέπει να εφαρμόζει κατάλληλο Σύστημα ασφάλειας ή Σύστημα διαχείρισης των κινδύνων και να προβαίνει σε κατάλληλες διευθετήσεις για τον προγραμματισμό, την οργάνωση, τον έλεγχο, την παρακολούθηση και αναθεώρηση των προληπτικών και προστατευτικών μέτρων που καθορίστηκαν με βάση την εκτίμηση κινδύνου.

Το Σύστημα πρέπει να στοχεύει στη βελτίωση των θεμάτων ασφάλειας, υγείας και ευημερίας των εργοδοτούμενων του εργοδότη.

Υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης

Ο εργοδότης θα πρέπει να ορίζει έναν ή περισσότερους εργοδοτούμενους του, κατάλληλα εκπαιδευμένους, για να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων. Τα πρόσωπα αυτά θα παρέχουν συμβουλές στον εργοδότη τους για τη λήψη των κατάλληλων προληπτικών και προστατευτικών μέτρων.

Σε περίπτωση που οι δυνατότητες μέσα στην επιχείρηση δεν είναι επαρκείς για την οργάνωση των δραστηριοτήτων προστασίας και πρόληψης, ο εργοδότης απευθύνεται σε κατάλληλα Πρόσωπα εκτός της επιχείρησής του (Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης). Τα Πρόσωπα αυτά πρέπει να είναι εγκεκριμένα από τον Αρχιεπιθεωρητή.

Αντίστοιχες απαιτήσεις ισχύουν και για τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα.

Ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας

Εργοδότης με περισσότερους από 5 εργοδοτούμενους καταχωρεί σε ειδικό Αρχείο Ασφάλειας και Υγείας, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- τις γραπτές εκτιμήσεις των κινδύνων και τα στοιχεία του προσώπου που τις ετοίμασε,
- τις διευθετήσεις και τα μέτρα για τον προγραμματισμό, την οργάνωση, τον έλεγχο, την παρακολούθηση και την αναθεώρηση των προληπτικών και προστατευτικών μέτρων που έχουν καθοριστεί από την εκτίμηση,
- τα στοιχεία των εργοδοτούμενων που όρισε για να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης, (για πρώτες βοήθειες, πυρασφάλεια κτλ.),
- τα στοιχεία της Εξωτερικής Υπηρεσίας/Προσώπου που αναλαμβάνει τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης και το είδος των υπηρεσιών που προσφέρει,
- κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που προκάλεσαν σε εργοδοτούμενους του ανικανότητα για εργασία πέραν των τριών ημερολογιακών ημερών, καθώς και στοιχεία του συνολικού αριθμού απολεσθεισών ημερών εργασίας,
- τις εκθέσεις διερεύνησης θανατηφόρων/σοβαρών εργατικών ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων.

Διαβούλευση - Επιτροπές Ασφάλειας

Ο εργοδότης πρέπει να διαβουλευτεί με τους εργοδοτούμενους του ή τους αντιπροσώπους τους όταν πρόκειται:

- Να προβεί σε αλλαγές που θα επηρεάσουν ουσιαστικά την ασφάλεια και υγεία στην εργασία τους, π.χ. σε περίπτωση εισαγωγής νέων μεθόδων εργασίας, διαδικασιών και εξοπλισμού.
- Να προβεί σε διευθετήσεις για διορισμό αρμόδιων προσώπων που θα τον βοηθούν να συμμορφωθεί με τη νομοθεσία που αφορά στην ασφάλεια και υγεία στην εργασία.
- Να διοργανώσει εκπαιδευτικά προγράμματα για θέματα ασφάλειας και υγείας.

Επιτροπή Ασφάλειας συγκροτείται σε εγκαταστάσεις όπου απασχολούνται δέκα ή περισσότερα πρόσωπα από τον ίδιο εργοδότη και είναι μεικτή επιτροπή της οποίας ο ρόλος είναι συμβουλευτικός. Σ' αυτή μετέχουν οι Αντιπρόσωποι Ασφάλειας που εκλέγονται από τους εργοδοτούμενους σε έναν χώρο εργασίας και ο εργοδότης ή εκπρόσωπός του, ο οποίος είναι πρόεδρος της Επιτροπής.

Γνωστοποίηση Εργατικών Ατυχημάτων και Επαγγελματικών Ασθενειών

Σε περίπτωση ατυχήματος που προέκυψε από τις δραστηριότητες στην εργασία σε εργοδοτούμενο πρόσωπο και είχε ως συνέπεια την απουσία του από την εργασία για διάστημα πέραν των τριών ημερολογιακών ημερών, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να πληροφορήσει αμέσως το αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας της Επαρχίας όπου συνέβηκε το ατύχημα. Επίσης, ο εργοδότης πρέπει εντός 15 ημερών από την ημερομηνία του ατυχήματος, να αποστείλει στο ίδιο Γραφείο γραπτή γνωστοποίηση, υποβάλλοντας, κατάλληλα συμπληρωμένο, το σχετικό έντυπο γνωστοποίησης.

Ο εργοδότης έχει επίσης υποχρέωση να γνωστοποιεί στον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή στον Επιθεωρητή Εργασίας της Επαρχίας όπου βρίσκεται το υποστατικό, οποιαδήποτε επαγγελματική ασθένεια από την οποία έχει διαπιστώσει ότι πάσχει ή υποπτεύεται ότι πάσχει εργοδοτούμενο του πρόσωπο.

Οι πιο πάνω υποχρεώσεις επιβάλλονται και στα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα.

Κυρώσεις

Παραλείπεται σχετικά με τις νομικές υποχρεώσεις που αναφέρονται πιο πάνω και σχετίζονται με παραβάσεις της νομοθεσίας για ασφάλεια και υγεία στην εργασία επισύρουν ποινή φυλάκισης μέχρι τέσσερα χρόνια, ή πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις €80.000 ή και τις δύο ποινές.

Ασφάλιση ευθύνης εργοδότη

Με ειδική νομοθεσία (Ο περί Ασφάλισης Ευθύνης των Εργοδοτών Νόμος) επιβάλλεται η κάλυψη της ευθύνης εργοδότη σε περίπτωση ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας για τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- για όλους τους εργοδοτούμενους τού εργοδότη στην Κύπρο, και
- για όλους τους Κύπριους εργοδοτούμενους τού εργοδότη, που εργάζονται στο εξωτερικό, νοουμένου ότι αυτοί είναι μόνιμοι κάτοικοι Κύπρου.

Διευκρινίζεται ότι ο Οδηγός αυτός αποτελεί καθοδηγητικό έγγραφο και δεν περιλαμβάνει όλες τις νομικές υποχρεώσεις των εργοδοτών και των αυτοεργοδοτούμενων προσώπων

Για πληροφορίες σχετικά με τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας

<http://www.mlsi.gov.cy/dli>

ή να απευθυνθείτε στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας

Λευκωσία:	22789191
Λεμεσός:	25827200
Λάρνακα:	24805327
Πάφος:	26822715
Αμμόχωστος:	23819750

Γ.Τ.Π. 31/2015-3.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Συνοπτικός οδηγός για
τις υποχρεώσεις των εργοδοτών
και των αυτοεργοδοτούμενων**

Τυπώθηκε σε οικιακό/κλιμακωτό χαρτί